

Menas, kultūra ir pramonės istorija Panevėžyje ir toliau sujungiami unikaliuose projektuose. Mieste įgyvendinamos intriguojančios ir abejingų nepaliekančios iniciatyvos, prie kurių prisideda čia reziduojantys menininkai. Didžiausia Lietuvoje galerija po atviru dangumi, paroda buvusiam vandens rezervuare, kūrybinės dirbtuvės – tai projektai sulaukę didelio miesto gyventojų ir svečių susidomėjimo. Tokių meninių iniciatyvų Panevėžyje atsiranda vis daugiau, praėjusiais metais jiems pagrindą padėjo projektas „Pramonės ir meno sintezės rezidencija“, o šių metų pradžioje duris atvėrė pirmoji menininkų rezidencija „Artihost“, kuri į miestą pritraukė dvi naujas menininkes.

Nauji mieste reziduojančių menininkų projektai

„Artihost“ yra vienintelis hostelis ir bendradarbystės erdvė siūlanti meno ir kultūros rezidencijas kūrėjams iš Lietuvos ir užsienio šalių. Būtent šios lokacijos įkūrimas leidžia pritraukti įvairių sričių meno atstovus ne tik keletą mėnesių pagyventi Panevėžyje, bet ir pažinti miesto istoriją, kultūrą ir sukurti unikalius projektus bei juos pristatyti visuomenei. „Artihost“ įkūrėjas Justinas Brikys atskleidė, kad mieste jau svečiuojasi ir kūrybinius projektus įgyvendina dvi pirmosios menininkės: lietuvė Agnė Nemanytė ir Pasare Stefania iš Rumunijos. Panevėžyje reziduojančios kūrybininkės ėmėsi skirtingų projektų į kurių procesus įtraukė ir visuomenę – bendravo su pramonės darbuotojais ir miesto gyventojais.

Rumunų menininkė Pasare Stefania sukūrė meninę instaliaciją „Kai šaknys paliečia auksą“. Tai bendruomeninis meno projektas, skirtas suprasti atvykusius gyventi į Panevėžį arba čia gimusius, išvykusius pažinti pasaulį ir galiausiai apsisprendusius sugrįžti į gimtąjį miestą. Prie projekto prisijungę miestiečiai ne tik pasidalino savo istorija, bet ir patikėjo asmeninius daiktus, kuriuos menininkė paauksavo ir sujungė į vieną meninę instaliaciją Skaistakalnio parko kupole. Lankytojai susipažinti su šiuo projektu gali iki kovo 16 d. 18 val.

Mieste reziduojančią teatro režisierę Agnę Nemanytę sužavėjo pramonės tema. Aplankiusi praeityje veikusias itin svarbias Panevėžio „Ekraną“, cukraus, stiklo ir konservų gamyklas, menininkė panorė išgirsti buvusių darbuotojų istorijas ir jas paversti šiuolaikinės muzikos performansu. Savo projektui režisierė pasirinko konservų fabriką, kuris yra pačioje miesto širdyje ir užima svarbią vietą daugelio panevėžiečių mintyse. A. Nemanytė išklausiusi buvusių šio fabriko darbuotojų istorijas parašė libretą ir kreipėsi į miesto gyventojus, norinčius tapti šio muzikinio performanso dalimi – dainuoti, muzikuoti ar kurti šviesos instaliacijas. Į menininkės kvietimą atsiliepė gausus būrys profesionalių ir mėgėjų choristų, muzikantų bei įstaigų. Šiuo metu yra svarstoma galimybė sukurti didesnės apimties projektą bendradarbiaujant su Panevėžio muzikiniu teatru.

„Pagrindinis tikslas yra įkvėpti menininkus, kol jie reziduoja, kurti kitoniškame kontekste nei jie įpratę ir 30 procentų rezultato pristatyti, parodyti visuomenei. Tai puikus būdas platinti žinią apie Panevėžį, kaip apie patogią ir įdomią erdvę kurti, gyventi. Visa tai lėmė norą įkurti pirmąją erdvę reziduojantiems menininkams, kad miestas taptų gyvas, pritrauktų naujų žmonių“, – sako J. Brikys.

Menas ir pramonė Panevėžyje - glaudžiai susiję

Nors menininkų rezidencijos erdvė „Artihost“ mieste dar naujovė, tačiau profesionalių kūrėjų pritraukimui į miestą pamatą padėjo prieš pusmetį įvykusi prancūzo Dan Hermouet rezidencija. Kelis mėnesius kūrėjas vystė alternatyvius metodus fotografijoms kurti. Dan Hermouet tikslas buvo atrasti procesus, kurie vystytų šiuolaikinį istorinio nuotraukų proceso pritaikymą akcentuojant Panevėžio miesto pramoninį identitetą meninei raiškai.

„Vystėme požiūrį, kad net pramonėje liekančios atliekos gali tapti meno dalimi. Todėl krakmolos, pieno baltymas, linas tapo menininko įrankiais kuriant fotografijas. Kūrybinių ieškojimų metu nuotraukoms panaudota net Nevėžio pakrantės žemė. Šie eksperimentai buvo labai išjausti menininko, kruopščiai atlikti ir sudomino miestiečius“, – pasakojo Vaida Andrijauskaitė, meninių projektų iniciatorė, kūrybininkė.

Mieste ir regione aktyviai pramoninio turizmo ir meno bei industrijų sintezę plėtojanti Panevėžio plėtros agentūra džiaugiasi, kad prie Panevėžyje veikiančių meninių projektų prisideda ir pramonės įmonės. Verslo atstovai įsitraukia į vykdomas veiklas, bendradarbiauja su menininkais.

„Agentūros komanda nuolat ieško būdų, apjungiančių Panevėžio bendruomenes – menininkus, verslininkus, kurios nori kurti miestui. Panevėžyje paskutiniaisiais metais aktyviai vystoma pramoninio turizmo tema davė impulsą į vykdomus projektus įtraukti menininkus ir į pramonės temą pažiūrėti plačiau. Panevėžio kultūrinį gyvenimą pagyvina ir naujų idėjų, patirčių įneša į miestą vis dažniau atvykstantys reziduoti menininkai. Gyvenę ir kūrę įvairiuose kontekstuose, naudojantys skirtingas meno formas jie padeda į miesto potencialą pažvelgti kitomis akimis. Džiaugiamės, kai tarp jų ir vietos kūrėjų ar kitų miesto bendruomenių užsimezga partnerystės ir gimsta įdomios, intriguojančios bendros iniciatyvos. Jos padaro miestą patrauklesnį ir gyventojams, ir investuotojams“, – sako Monika Miniotaitė, Panevėžio plėtros agentūros direktorė.

Džiugina projektų gausa

Per pastaruosius metus Panevėžyje įgyvendintas ne vienas didelio dėmesio susilaukęs

Panevėžyje reziduojantys menininkai kuria unikalius projektus miestui

projektas.

Buvę industriniai pastatai atgijo išpūdingame projekte „Dabarties Ekranas“. Jo metu 49 hektarų pramoninių objektų plote surengta D. Hermouet didelio formato neofreskų paroda ant pastatų sienų. Tai buvo įrodymas, kad pramonės istorija ir menas gali sukurti neįtikėtinų rezultatų.

Panevėžyje įgyvendinami projektai buvo įvertinti ir turizmo apdovanojimuose „Turizmo sėkmingiausi 2021 m.“ Panevėžio miestas buvo nominuotas kaip sėkmingiausia 2021 m. turizmo traukos vietovė. Miestas pastebėtas ir nominuotas už pramoninio turizmo inicijavimą, inovatyvią „Dabarties Ekraną“ lauko galeriją ir kitus nuveiktus darbus.

